

5779 Sjabbat Wajikra / Zachor / Poeriem - Vrijwillige Belasting

Aan het einde van de megilla vertelt Esther ons dat de koning belasting heeft ingesteld in het land en op de eilanden ervoor (Est. 10:1) Deze zin lijkt niets te maken te hebben met het hele verhaal en de wetten van Poeriem die in het voorafgaand hoofdstuk staan. Waarom is deze zin opgenomen in de megilla?

Om dat te begrijpen, kunnen we kijken in de parasja van deze week. De Torah geeft de voorschriften van de offers. Er zijn veel soorten offers. De meeste verplicht. Je kunt ze zien als boetes of belasting. Er zijn offers van de gemeente en van de privé personen. Offers die gebracht worden vanwege begane zonden, offers die verplicht zijn vanwege gezette tijden. Kortom een heel stelsel van verplichtingen. Maar het eerste offer dat besproken wordt is een nedawa, een vrijwillig offer. Het woordje nedawa komt ook terug bij het bouwen van de misjkan. Allereerst nemen we geld van mensen die vrijwillig willen geven, alhoewel er ook een verplicht gedeelte is.

En de idee hierachter is als volgt: als mensen een connectie voelen die opgebouwd is door vrijwilligheid, is het daarna eenvoudiger om ze aan je te binden voor de noodzakelijke verplichtingen. Met andere woorden: iedereen weet dat om te kunnen functioneren mensen belastingen moeten afdragen, voelen die mensen zich gedwongen dan moet je het hen opleggen. Voelen zij zich betrokken, zullen zij bereid zijn hun steentje bij te dragen.

Hasjeem gebruikt dat bij de misjkan en de offers, zoals gezegd.

Achasjwerosj gebruikte het bij zijn machtsovername.

Zoals bekend zat hij net drie jaar op de troon, die hij had afgenomen van zijn voorganger. Hij gaf zijn bedienden een feest van een half jaar en alle inwoners een feest van een week. Iedereen die daar naartoe ging - vrijwillig - werd, willens en wetens, onderdaan. Daarom was Mordechai er ook zo op tegen dat de Joden naar de feesten gingen. Daarom zijn de feesten ook het begin van de problemen. Maar dat gold ook voor alle andere mensen.

Toen het verhaal van Poeriem afgelopen was - een jaar later - zat Achasjwerosj 4 jaar op de troon maar hij kon al belastingen innen in zijn hele rijk. Iedereen had meegefeest. Was vrijwillig gekomen en onderdaan geworden. Dat wil Esther ons vertellen aan het einde van de Megilla.

Ook in Eicha zien we dit punt, overigens. In de eerste zin staat al dat de stad die eens zo vol van mensen was nu leeg is en belastingplichtig aan andere.

Het begint met meelopen, vrijwillig aanpassen en het eindigt met belasting en onderdrukking.

Die boodschap wil Esther is ons geven.

En om positief te eindigen: ook binnen onze gemeenschap is het van het grootste belang om vrijwillige verbonden te zijn met de kehilla. Want daardoor is het mogelijk om ook de grotere offers te brengen.